

Atskaite par dalību COPA – COGECA seminārā

KLP 2014-2020, I pīlārs

17. septembris 2014. Brisele

Jaunā tiešmaksājumu likumdošana

COPA-COGECA apkopojums par anketu *KLP īstenošana valsts līmenī 2014/2020 (PAC(14)2758:10-FB)*:

- Tirgus pasākumos samazinājums -17,5 %;
- Lauku attīstībā -11%.

Pārdale starp valstīm pakāpeniska. Vidējais 260 EUR/ha 2020 gadā, mazākais 196 EUR/ha (teorētiski aprēķinātais uz references platību). Šie aprēķini tika izdarīti pirms dalībvalstu izvēles pārdalīt naudu starp pīlāriem. Kopā 71,8% no kopējā budžeta ir tiešmaksājumi, 23% Lauku attīstībai, un pārējais tirgus pasākumiem. 18-63% platībmaksājumi var būt no to aploksnes (ja ievieš visas izvēles, vai neievieš), līdz ar to ir gaidāma ļoti liela dažādība Eiropas Savienībā (ES), un, iespējams, vēl lielāka atšķirība starp dažādu valstu zemniekiem. Saistīto atbalstu visvairāk dalībvalstis izvēlējušās novirzīt liellopiem, proteīnaugi, aitām, kazām un pienam. Anketā saka, ka lielāka elastība ir vajadzīga aktīvā lauksaimnieka noteikšanā un zaļināšanā. Visi piekrīt, ka jauno lauksaimnieku atbalsta programmas ir nepieciešamas, bet vairāk sliecas uz to, ka atbalstam jānāk caur II pīlāru.

Situācija Francijā. Ļoti atšķirīga situācija, ir zemnieki, kas saņem 50 EUR/ha un ir kas saņem 450 EUR/ha, jo ir vēsturiskie maksājumi. Pat vienā sektorā ir ļoti lielas atšķirības starp atbalsta līmeni. Ļoti grūti izvēlēties, kā veikt konvergenci, jo ir skaidrs, ka būtiski tas var ietekmēt dažādus reģionus un sektorus.

Situācija Itālijā. Itālijā daudzi kritizēja to, ka ir iespējamās izvēles, bet ir jāsaprot, ka nav iespējams uzturēt kaut ko, kas der visām ES-28 dalībvalstīm! Nacionālās izvēles – reģionalizācija, un tiešmaksājumi variē starp 200 un 600 EUR/ha. Izvēlējas Īrijas konverģences modeli, kas ir ļoti konservatīvs, 7 dažādi maksājumi. Pamatmaksājums Itālijā 58% (jo daudz izvēles ir izmantotas).

Zaļošanas maksājumu aprēķina katram zemniekam (arī Francijā, Zviedrijā). Jauno lauksaimnieku atbalsts – 90 ha var saņemt, 25% no vidējā maksājuma. Saistītais atbalsts – laukaugi, olīvas un lopkopība. Aktīvais lauksaimnieks – palielināja melno sarakstu ar citiem nosacījumiem. Ir jābūt reģistrētam PVN sarakstā, jābūt sociālajam numuram. Degrasivitāte – 100% tiem, kam virs 500 000 EUR, 50% starp 150 000 – 500 000 EUR. Bet tas skar tikai dažus platībmaksājumu saņēmējus.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Zaļināšana

Latvijas prezentācija (Maira Dzelzkalēja). Jautājumi par: audzēšanas periodu, 0,7 koeficientu, pastāvīgo plāvu un ganību (PPG) saglabāšanu, slāpekļa (N) fiksējošo kultūru un proteīnaugu atbalstu. Dalībnieki novērtēja Latvijas izstrādāto zaļošanas kalkulatoru. Vācijai ir pagājušā ziemā sagatavots soda sankciju kalkulators! Solīja padalīties!

Nīderlandes prezentācija (Klaas Johan Osinga).

Zeme maksā no 40-100 tūkst. EUR/ha, tāpēc zaļošanas ietekme būs ļoti liela Nīderlandē, to rādīja jau 2011. gada ietekmes izvērtējums (Latvijā vienas no zemākajām zaļošanas izmaksām).

Eiropas Komisijas pārstāvis **DG Agri Cotturini**.

Būs jāsadarbojas ar enerģijas komisāru (energoefektivitāte), izaugsme un nodarbinātība, digitālā Eiropa (internets laukos), Vietējais tirgus (pārtikas ķēdes).

Runājot par darbu programmu – vienkāršošana ļoti svarīgs uzstādījums (15 gadā Ekoloģiskās nozīmes platības (EFA) noteikti jau tiks revizēti), 16 gadā jau priekšlikums vai palielinās no 5 līdz 7% EFA. Ir liela interese, par saistīto atbalstu no dalībvalstīm un septembra beigās pirmās notifikācijas būs. Par vienkāršošanu pilnīgi piekrīt, ka mērķis nav sasniegts, bet tas ir arī tāpēc, ka trijām organizācijām bija jānonāk pie mērķa (Eiropas Parlaments, Eiropas Padome, Eiropas Komisija). Ir jābūt elastībai, bet tas maksā vairāk, veido birokrātiju lieku.

Par EFA, vai ir iespējams, ka būs % samazinājums nevis 7%. Drīzāk 7%, nedomā, ka samazināsies. Vai EK var nesaskaņot kādus tiešos atbalstus? Jā, ja redz, ka atbalsts ir paredzēts kādam sektoram, kas nav grūtībās nonācis!

Administratīvās barjeras zemniekiem

Aptaujas rezultāti rāda, ka noteikti būs vairāk birokrātija, tiesa mazo lauksaimnieku shēmas dalībniekiem varētu būt vieglāk, visi to atzīmē, kā vienīgo reālo birokrātiskās barjeras samazināšanu.

Anglijā 2014. gadā 70 % pieteikumu bija elektroniski.

Kartēšana – Akurāti jāizmēra un jānodrošina EFA platības. 1mm = 5m, satraukums, kā zemnieki varēs tik akurāti iezīmēt! Ir jābūt vismaz 10% pielaidei (kļūdas iespējai). Valdība gribēja žogus izslēgt no EFA, bet izdevās, ka tos akceptē, bet vēl aizvien ir daudz jautājumu, kas ir tad, ja ir pārtraukumi žogā, ja tos no abām pusēm kopj divi zemnieki u.t.t.

Savstarpējā atbilstībā izmaiņas- nevar cirpt žogu pirms 1. septembra (normāla prakse ir augustā). Nevar trimmerēt kokus putnu laikā, tas radīs problēmas augļkopjiem.

Augu augšanas periods, kad kultūrai jābūt atrodamai uz lauka Anglijā ir 2 mēneši, grūti izpildāms ar agraļiem un vēlajām kultūrām, arī īsa veģetācijas perioda augiem!

Kontroles – ja nav sistēmā visi elementi, tad dalībvalstij ir papildus 5% kontroles. Anglijai tas dos papildus 1500 kontroles.

Zaļināšana nav izvēles pasākums, tas ir obligāts! Noteikti vajag lielāku toleranci 1.maijā. ieviešanas gadā!

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Angļi uzskata, ka sodu var likt tikai par tām lietām, kas bija skaidras līdz 1. jūlijam, par pārējo nedrīkst!

Dānija (Niels Lindberg Madsen).

Dānija rēķina, ka administratīvais slogs būs aptuveni 15% no tiešmaksājumu summas, periodā līdz 2020. gadam. Ja ieviestu izlīdzināto maksājumu, tad daudzi pieninieki bankrotētu. Zaļošanas vadlīnijas uz 115 lpp, tāpēc lielāko daļu maksā konsultantiem, kas palīdz sagatavot pieteikumus. Šodien daļēja laika zemnieki audzē 1-2 kultūras, pēc reformas reāls palielinājums izmaksās, vai arī beigs saimniekošanu! **Rezultāts nebūs lielāka dažādība laukos, bet lielākas saimniecības!**

Dāņu piemērs par 100 ha saimniecību ar 80 ha ziemas kviešiem, 19 ha kukurūza.

Īrijas pārstāvis uzskata, ka politika reāli izspiedīs graudu sektoru, un tas palielinās atkarību no Amerikas lopbarības!

Dāņi nav izvēlējušies N fiksējošās kultūras, jo Ministrija izrēķinājusi, ka pietiek ar dažiem ainavu elementiem, lai 5 % izpildītu, tāpat viņi baidās kā N piesaistošās kultūras ies kopā ar H₂O un Nitrātu direktīvu.

Maira Dzelzkalēja

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.